

عدد : ۵ — ۵۳ (ایکنجی سنه) ۲۹ : ذی القعدة ۱۳۱۷ جمعه : ۱۷ مارت ۱۳۱۶ ۳۰ مارت ۱۹۰۰ (ایکنجی جلد)

ارتقا

ادبیات . فنون عسکریه و بحریه .
وناریخ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور ناظمه و اکادمی و فقراندن
ناحت مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غزته نیک مدیریت طاهر بکه مراجعت اولنور

(ارتقا) نیک اقامت و وطنه
ایچون بر سنه نیک آهونه سی ۳۲
غروشدن . بوسته بولی مقبولدر .
مصالحی بالجملة ارباب قلمه آچیقدر . هر انی قلم
موتان یاره بیلیر . مرکزی باب عالی
حاده سنده « معلومات » اداره خانه بیدر .

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

شمذیلک جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

« متلون دكل فقط مایوس :

بن بكون عشقنى بجاله ،

شوسونوك اشتباه باله ،

یعنى حسا دكل خبیله

سكا عرض محبت ایلورم ؟

بیلکه جبر طبیعت ایلورم ،

بوقدر جده برسمه ایدر ؟

ایشته فرصت ، شویایه سودادن

مستفید اولکه برغنیتدر ...

بر زمان صوکره قلب شیدادن

چیقه جیسهک بوتون بوتون افسوس !

مستفید اول شوکره وبارمدن ،

بوله جیسهک یارین چهارمدن

بربولوط ، بلکه ... برشکوفه ؟ خایر !

الک اول حزین ، بی مجال برعشق

تصویر اولیور ، صوکره بو عشق « پایه

سودا » اولیور ! غریب بر تضاد !..

دوغورودن دوغوریوه حسه عائد اولان

محبت ایسه خیالاً عرض اولیور !..

بوفصل محبت ! سودایایه - دهادوغرو

بر تمییرایه - پایه جق اولماز ! اولورسه

اوكا « هوس » دیرلرکه عشق ایله هیچ

مناسبتی بوقدر ! حیاده زورایله سومك،

زور ایله سولیمك تحیره ایدمش شیردن

دکدر !.. تحیره بی ده آرزو اولونماز !..

حقیقی سودالرك - اکثریا - حیات شباب

ایله ایشما ایتدیکنی، محام ایله نهایت

بولندیغی برادر محترم زدن دهار غنایلیر .

« آشیان دل » منظومه سندن :

« بعضاً ظلال اچینه سکوت شبانه دن

ساکت بر اطراد تنفس - که دمبدم

احساس ایدر کوکله بر رعشه عدم -

ظاهردی لانه دن .

ساکت بر اطراد تنفسک ظلال اچینه

لانه دن ظاهر اولماسی نه دن لازم کلسین ؟

« رعشه عدم » دن ایسه ناصل بر معنا

استخراج اولونه بیلیر ؟

« کندی کندیه » منظومه سندن :

« بر بقی ، ایشته بر بقی ساعت

بر کوچک ، روحم نشیده اچون ؟

بوقدر سنی ، اعتنا ، زحمت

طلوی بر قطعه ، بر قصیده اچون .

فکرت بک افندی کی سهولت بیان

ایله شعر سوله دیکی مسلم بولونان بر

قرداشمزلک :

« بر بقی ساعت بر بیغین آیات »

دکل ، بر قسقی « اونک شهور » لک

بر قاج منظومه سنی یازا جقاریسه امنیز .

صمیمیتله تاقی اولنه جتی صمیمی لطیفه لده

جائز ایسه ، قطعه لری ، قصیده لری طوب

آنانله منحصراً ظن ایدن بر ادبیات جدیده

شاعرینک اویاکی که ایله شوراده کوچوک

بر خنده استیزا کوسترمه که یلتمسینه

تأسف ایدرز !..

« درد نهان » منظومه سنی فکرت بک

افندیك الك كوزل ، الك رقیق الك حسی

اشعار ننددر .

اوقونیورا کلاشیلور ، سولیور ...

فکرت بک بوراده خزانه خطاب ایلر . قیریق،

نجیف دالاردن دوکولن متورم ، زواللی

یارقارلری کوستر ، زواللی عجز حیاتی

بیلدیرر ، براز صکره طونان ایرماقلر

کوزا وکنه کلیر ! دیه بیلیرم که برسام بو

شعری اوقویه اوقویه بر لوحه ذی حیات

وجوده کتیر ! عیناً نقل ایدیورم :

« خزان ، خزان ... نه سن ، ای مریده فصل مال

شوقیردیکم تمحس ، نجیف دالاردن

شودو که یکک متورم ، زواللی یارماقلر

— زواللی عجز حیات —

بیلیرمیک فصل اظهار درد ایدر ، اغلار ؟..

بوکون نصله غم اود سیسلاکه جبال

یارین ده جسم طبیعت کنگنوب قاردن

اولور بوتون شومانظر ، طوکارشوا یرماقلر ؟

طوکار ، فقط محبات ،

ایچین ایچین نه هپسده برکدر آغلار ؟..

« واغونده » منظومه سندن :

« تنها ، بولوندیغ و اغونک رکنارسته

یغیمشدی بارجمنی بر خسته غرام ؟

صولون ، چو کوک یاقارلریک اصغراریه

عائدلنده شهبلی ، طالغین بر اقسام

طرز تللسنده کی رنگ غریب ایله

بلیدی شعره ، صنعته میل طبیعتی ؟

اطرافه آتیوردی فقط بر نظر بیله ،

سوتش دیک بوتون هوس شعر وضعی .

تعبیرات غریبه ، ادبیات جدید (!!!)

نک مخصوصا سندن و بودایاتک مروجی

اولانلرك محسوسا ننددر . « شهبلی ط -

لغین اقسام » ده بوتعبیرات غریبه دندر .

بومظومه نك ايكنجی قطعه سنی دقتله

اوقویان بری « غریب شی ! شاعرلر ،

یاخود میال شعر و صمت اولانلر قارناوال

مسخره لری کی رنگا رنگ قیافتلردمی

کیرلر ؟.. بودادیبولیت تنك اخطارات

اخیره سندیقیدر ؟.. دیرسه فکرت بک

افندی نه جواب ویرر ؟..

بوراده محترم قارلرملك - بیلیم

قاچنجی دفعه - اعتدالری جلب ایتکه

مجبورم ، بموجبیت ، قارلرملك نی

طابیدینی ، نه ده قارلرملی آکلادیم کوندن

بری لزوم سزاولسه کرک ! فقط - بلکه

خاطرلره برشی کلیر دیه - یته دیمك

ایسترمکه ، مقصد - حاشا - قدر شاعرانه

ادبیانه سنی تنزیل ایتك دکدر ، مرام ،

نزهت ادبییه ، دقایق حسیه به اوقدر

اهمیت ویردیکی بعض شعرلرنده کورولن

محترم برادر مزلک بویه غفلت کربودلرینه

دوشدیکمه دائر اولان تأسفی خالصانه

بیان ایتکدن عبارتدر .

« کوچک عالمه » منظومه سندی :

« صوك غنچه سوداسنی دوکشدی نهالان

صوك قطره کوهله بزغشدی چنلر ...

یعنی بوجوقی طوغدینی کون ، پنهو غریبان ،

قیش الک آجی بر فقر ایله کلمشدی برابر ؟

اولمشدی کوچوک عالمه نك قلی مکدر »

پارچه سنی اوقویانلر « هله بو بوتونلر ،

بوتون عجب !.. بوجوق جسماً عرباندر ،

جسماً غریبان دوغار . هیچ برنوزاد

ناکیه سیله ، پله رنیه ، چورابلریله

دوغمامشدر !.. « معلومی نه لازم ایتك

اعلام !.. دیه جک اولورلرسه ، محتاج

تفکر اولان فکرت بک عجبانه جواب

بولور ؟..

شاعر « برق زرین » منظومه سنده :

« بیاض بر فی سواد لیاله مزج ایدیکز ، »

دیر « قار » لک بیاضی ، سیاهی ، مائی ،

مورمی اولدیغی صورمایکز !.. ایش

اوزار !..

« بورنک سردایله منظور اولوردی وجه سما »

مصراعتدقی « رنگ سرد » یدد -

برمعداد - خوش کوروکر .

بومظومه « برخلجان » اولدیغی ظن

ایدیلن نسیمک سرین سرین اسرکن ،

بوتون یارقارلری یره سردیکنی کوستر .

بونی ده می خوش کوردم ؟.. صوکره بر

طبیعت آشناملار « خزان زمانندیا یرماقلر

اشجارک جنس و طبیعتنه کوره مختلف

فاصله لره سقوط ایدرلر . یوقسه سرین

سرین اسن بر نسیم برخلجان ایله اویله

بوتون یارقارلر بردن سقوط ایدرمزلر .

هله خفیف بر نسیم ایله دکل ، اولدقجه

شدید بر فیرطینه ایله بیله نزول بر فرتشیه

ایدیله جک قدر کثیر و مدید سقوط اوراق

کورلمش شیردن دکدر . یولنده بر تنقید

بسط ایدم جک اولورسه مدافعه به کیم قادر

اولور ؟..

محمد جلال

نعم ادبی

غزله مز تحریر به سندن احمد راسم

بک کلیات قلیه سنی جامع اولان اشبو اترك

ایکنجی جلدی بوکره موقع انتشاره وضع

ایدلشد . عمرادنی محرر موی الهک طرز

مساعیسی ناطق اولوب ترجمه و تألیف نامه

وجوده کتیردیکی آثار پراکنده سندن

مشکدر .

فیثاتی : غر ، شدر .

یازیلر مه قارشى

— محمد رؤف بک —

سز ، یاورورم ، سز بن یکانه تسلی

حیاتمکسز ، مزلک آغلایان و کولن یوزیکزده

بن بوتون ماضی عمرمک صفحات تحسینی

کورورم واونلری بر ده یاشارم . سز

بعضاً بر طائر بهارینک زمزمه نشه داری

قدر رقیق ومهیج : بعضاً امید نجاتی

قیرلش بر مریض مختصرک این واپسینی

قدر حزن ومؤثرسکز . بن سزنی یازارکن

نقددر اوزولدم ! زمان اولوردی که سزک

الک اوزندیکم بر قسمرزده قلم معندهانه

دوروردی ، بن برصدای پست نیاز ایله

یالوار برکن : — اولماز ، دیردی ، آرق

بورولدم ...

سز یاورورم ، سز بن اولین شبایک

ابکار خیالیسکز . کیمکز قیرمیزی ودولغون

چهره بر حیانتکزله ، کیمکز صاری

وصولغون سیای متورمکزله ، کیمکز

یالکز بکا آنکشاف ایدن سرکدشت

مکتومکزله ، حلاوتکز و یامارتکزله ،

فقط هب جانلیغکزله برر حیاتسکز ، برر

کنج قیزسکز .

اووخ ، اعتراف ایدرم ، کیمکز

چرکینسکز ، سو قسزسکز : سز زواللی

سو قسز جرکیرلر ! بوتون کوزله لککری ،

زینتلری روحمده راقه رقیق حیلاقی چقانلر

دکلیسکز ؟.. کیمکز تحزون ، سوداوی ؟

کیمکز شن و خنده برورسکز ... عمرلر -

یکزده مختلفدر ، کیمکز بش سنه ، اون

سنه یاشابه جقسکز ، کیمکز الی الابد ...

فقط اوله لریکزده واردرکه دهادو غارکن

اولشلارد .

لیکن بوجوقلرم ، عجب سزنی کیملر

اوقویور ؟ قراتخانه کوشه سندن برنی

بکله رکن هجوم ایدن اوقویو داغیتقی

ایچین سزنی مستهزیانه اوقویانلره صاقین ،

سوکی نوزادلم ، صاقین هیچ بر شی

سوله میکیز ؛ اونلری لکزمادی آدملردر ،

اونلر انسانانی یالکز اشکال خارچیلرنده

تجلی ایدن بدبختلردر . آرق اون بش

یاشنه کلدیکی ایچین یاناغنده یالکز او بو میان

کنج قیزلر بر احتیاج روح ایله سزنی

اوقومغه باشلارسه اوزمان کوزلله شکز ،

بوجوقلرم ، کوزلله شکز : الک شوخ

مغالبیکزله اونک تازه فکرینه صوقولکز ؛

وشاید لاقیردی صیره می دوشمرسه اوکابی

احساس ایدیکز ... بیرمی یاشک بوتون

غایبان سودا پرستانه سیله جوشقونلاشان

برکنج آدم تصادفی بر آرزو ایله یاخود

برمراق روح ایله سزنی اوقویه جق اولور -

سه اوکا امید بخش اولکز ؛ اوکا بوتون

قوت تأثیر خیزکزله سوکیلسندن بحث

ایدیکز ، مسعود بر آتی اراده ایدمزلک

اونک کوزلری پارتلیکز ؛ واکراوکنج

آدم سزدن بر پارچه بی بکبوب ده اونی

سوکیلسته یازده جق مکتوبه علاو ایدمزه

اوزمان اوبارجه تنيه ايديكزكه لسان
روحك بوتون نطوقيله اوكنج قيز عشق
ويرسن ، مرحت ويرسن ...
يكلرمه مشق برتليكتار ، كوزلله
مطيع اولكز ...

اوخ ، سوكيليرم ، اكر سزلك
آجيق بر حيفه كزي مثلدانه اوقوركن
والدهسك اياق سسني دويان بر كنچ قيز
سزي هان قوينه صوقه جق اولورسه
اوراده هان لك قيزلي بر كوشيه صاقلانيكز ،
اوسينه يا عشقانه بردر آغوش كي ايسنيكز ،
اوقشايكز ؛ ودعا ايديكزكه والده سي
اوزون مدت اوطورسون ؛ اوخفاكه
تلذذه اوزون مدت قالقي ايسنيكز .
اوخ سوكيليرم ، سز نه قدر مسموم
دسكز ، نيم كورمديكم دلفريب چهره لري
كور يورسكز ؛ نيم ايشتمديكم آهنگدار
سلسري ايشيديورسكز . كيم بيلير ؛ شايد
بر زمان اوئي الدانان كوزلده تصادف
ايده جك اولورسكز آجي بر فرقله صاد
قلانيكز ؛ نيم عشق باكيژه مي رد ايدن ،
خيديكنلي بر آغوش محروميته آنا او حسن
جامدن قاييكز ، اوزا قلاشكيز ، اونك
آلداجي كوزللكنه قابيلمايكز ،
زهر ليدر ...

ياورولرم ، ايشته سزلك ايكنجي سته
حياتكز كرده صوك حيفه سي قابيلورم ؛
يارن اوج ياشنه كبره جكسكز . سز نيم
بنلكمك چيچكسكز ، حسلسكز ،
سز نيم بنلكمك كنچ قيزلر سكز ؛ روح
شيام ايديا سزه عاشق قدر ، اي ايكار
خيال !!

سامر



مقاله مخصوصه

— تجارتيز —

— ۵ —

تجارتيزك ترقيسه عدم ترقيسي
اسبابه وسائره دائر اولان مطالعات
عاجزي بي تعقيب ايتك ارزوسيله بشو
سطلرلي قارلايورم :

لكن ، مقصده شروعدن مقدم
شوراده برايكي سوز سويله مكدن كنديني
منع ايدميه جكم ؛ مع التأسف بعضا اونه
بريده تجارتك نهديك اولديشه واقف
اوليان ذواتك ملاحظه لري كوريلور ،
اوكيلرك ملاحظه لريته نظر آكوا تجارتك
فوائدندن وسائره سندن بحث ايتك ،
تجارتك ترقيسي حقتده مطالعه دهه بولنق ،

اهالي بي تشويق ، ترغيب واديسنده قلم
يورتكم سوز سويله مك زاندي ايتش !!
هر كس تجارتك نه ديتك اولديني
آرتق اوكرنمش ايتش !!

نهيوك خطا ، بوكون تجارت عمير العقول
بر درجه ده توسيع دائره ايدرك عاداتا
باشلوباشنه برفن تشكيل ايتديكندن ،
تجارتك حال حاضرني اكلامق ، تقدير
ايتك اوليه بك جابوق اوله جق شيلردن
اولديني اربابي زردنده معلومدر .

اهالي بي تشويق ، ترغيب مقصديه
تجارتك فوائد وسائره سندن بحث ايتك
زاندا اولسي نهدن ايجاب ايديلور ؛ زاندا
اولسي شويله دورسون بلكه صوك درجه
محتاج ؛ تجارتلري درجه كاله واصل
اولش اقوامده سيله تجارتك فوائد عظيمه سي
وسائره سي حقتده مطالعاتدن بر آن كيرو
دورلديني كوريلوب ايشيديور .

تجارتك فوائد وسائره سي حقتده
اولتان معامله مك محض تجارتق اهميتسز
عد ايدنلر ايجون زاندا اولسي لازم كله
بيلور ، ايشته اصل مقصده بورالربي
آكلامق بوكور سقيمك ازاله سمكن مرتبه
يارديم ايدك ايجون غيرت لازمدر ،
يوقسه زاندا ايتش كي ملاحظه لره
بولنق مناسب دكلدر .

تجارتك نه ديتك اولديني بيلن و حال
حاضرينه بحق وقوف پيدا ايدن بر آدمك
بوكي ملاحظه و اخطارده بولنه جق تصويره
دكل خاطره بيله كز ، ستونلر دولوسي
حكايله ، شعرلر يازيلور ، يازيلمسي
ايجون غيرت ايديلورده ؛ خيالاندن آرتق
بيقدق واصلدق ديه ملاحظه ، برسوزه
نهدن تصادف اولميور ؟!

ارباب قلميز مستثنا اولديني حالده
كنجولر آرسنده محتاج اولديغيز تجارت ،
زراعت ، صناعت ، بوكا ثمال شيلرك
تكلي چاره سي ايجون ازميرلي حيدر بك
برادر مزن بشقه قلم يوروتنه تصادف
ايدميورز ديتش اولسق خطاده بولنش
اولمليز !

انصاف ايله تصور ايدملمده اوليه
بوش فكرلره آلدائيم ؛ زيرا تجارتك
واصل اولديني بارلاق عالي زره آلاشه جق
اوكرمه جك يقين زمانه قدر برواسيله
مالك دكل ايدك ، مصدر ترقيات كونا كون اولان
عصر كالات حصر حضرت خلافتنا هيده
فن تجارتك تحصيلي ايجون بوكون برمكتب
عالي به مالك بولنورز ، تجارتك نه اولديني
آنجق بودار اعرافان سايله سنده آكلامقه

موفق اوله جقز ، شمديك بونلره دائر
اولان بجق نسخه آتبيه ترك ايله صده
رجوع ايدلم ؛
تجارتيزك ترقيسه مانع اولان اسبابدن
بريده معاملات تجارتيله مشغول ذواندن
اكثرينك كنديليله معاملاتده بولتالنه
قارشو حسن معامله به عدم رعائت لري در .

ايشته بوسيدن تجارتيز ديكر لرينك
الته كيور . تاجر لر يمز كنديليله آليش
ويريشده بولتالنه قارشو دائما نزاكتي
رهبر معاملات اتخاذ ايدنلري

اقتضا ايدر ايكن بعضلري عكس
معامله ده بولنورلر ، تجارتك ضد
بولتان بوحالك تبديلي الزمدر ، حتى اك
كوجك بر تجارت مغازه سنده دخي حسن
معامله به اصلا دقت ايدلديكي دفعاتله
كوريلور ، شاين تأسف اولان بوحال
تجارتك ترقيسي ايجون بك بويوك برمانه
حصولته سبب اوله جق شيه دن وارسته در .
امور تجارتك بوكونكي درجه نزاكتي
نظر دقت وتصوره آله جق اولور ايسك
مذكور حالك معاملات تجاريه ايله مشغول
اوللرجه هيچده مناسبتي اولميه جق
كنديلكندن ظاهر ايدر ، حسن معامله به
عدم رعائت ، تاجر لر يمز ايله آليش ويريشده
بولتالرك نظر خشنوديسي موجب اوله ما .

مسي اجني تاجر ليله مناسبته كي ريشلمه سته
وبوسيله آنلر طرفدن رجوق تجارتخانه لر
كشاد ايديلرك كندني تجارتلرينك
تدنيسته كنديلري وسيله اولدقدن بشقه
بعضا بوسبتون تجارتلرينك محبونه قدر
سييت ورييور . بوحالي تجره ايدنلر يمز ده
وارددر .

مثلا بويه بر تجارتخانه دن لزومي اولان
ريشيك مبايعه سي ايجون كيديله رك طلب
اولتان اشيا چيفارتيلوبده مطلوبه موافق
اولماسندن دولاي برديكري دها طلب
ايديلسه و يا خود بازارله كي ريشيلوبده
آرزوسنه موافق برقيمت تقدير ايديله مي .
جك اولسه او دقيقه تاجرك حديتي موجب
اولديني كوريلور ، يلكز بوكدرله مي
قاليور ؛ خير مشترتي ترييف ايتمكدخي
قالقيشير ، قارشوسدكي مشترينك آرزو .
سني ايفا ايدوب ايدمه ديكي خاطر نه بيله
كثيرمز ، واقعا مشترينكه بعضا جان
صيقانلريته تصادف ايديلور ايسنده
بورالربي اصلا نظر دقتله المغه كز ؛
جونكه مشترتي او تجارتخانه دن مطلوبه

معلومات رطاهريك

مطبعه سري

باب عالي حاكمه سنده نومرو ۴۰
مكمل ما تنظر و آلات و ادوات طبيعيه ملك
اولان مطبعه من ترجمه ، عربيه ، فارسي
فرانسوي ، انگليزيه ، ايتاليايي
روسيه ، بلغاريه ، رومانيه ، ارمنييه ، يهوديه
هر نوع كتيب و رساله ، مطبوعه و نقيشه
طبعي و منظره ، دن كوتدريه جك اترك رخصت
رسميه سي - استمال ايكني عهد ايلور .
السنه مذكورده مرقايله و ليوطرافيا
ايله قارتدو وريزيتلر ، هيريك ناملر ، اوراق
تجارتيه ، دفاتر متعونه ، قاتوره بولاييه و قاسميايل
طبع اولتور .
فطوره افري كوندلديكي حالده رنكاي
ورمعي قارتدو وريزيتلردي يابيلور .
فيشاهر اهوند .